

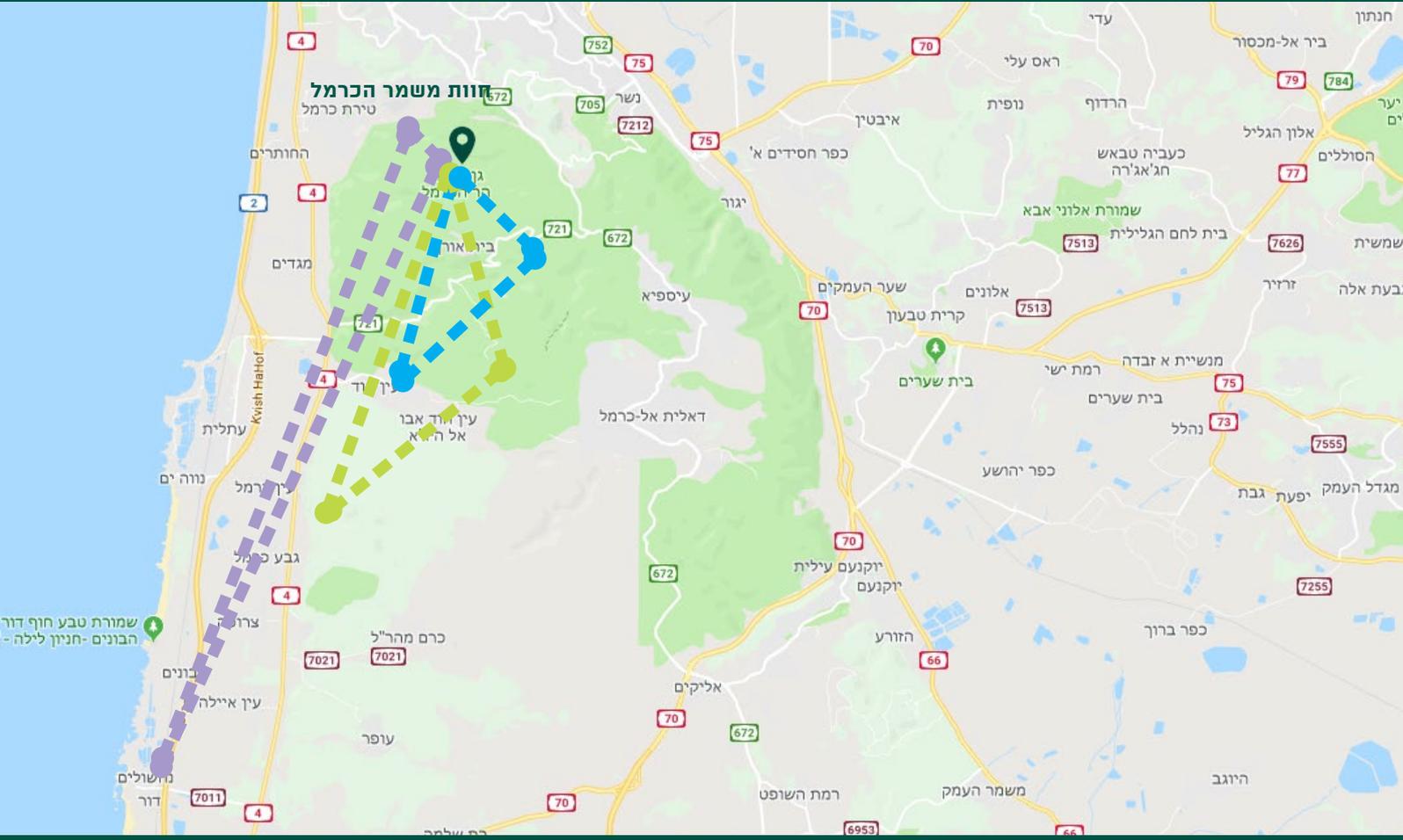
הכוכב של הכרמל: לינה מפנקת וטיולים סביב חוות משמר הכרמל

היום הראשון: היום השני: היום השלישי:

טיול בשמורת טבע חי-בר כרמל
טיול בשמורת חוף דור-הבוניס
חזרה הביתה

טיול במערת אצבע
ביקור בכפר האומנים עין הוד
לינה: חניון לילה חוות משמר הכרמל
המלצה: סיפורי לילה או צ'יזבטים
(ניתן לבחור סיפורים באתר הרשות,
במדור "חניוני לילה")

טיול בשמורת טבע נחל מערות
טיול ב"שביל החלוצים" בכרמל (כולל
אפשרות להאריך את המסלול)
לינה: חניון לילה חוות משמר הכרמל
המלצה: מדורה, תפוחי אדמה
ומרשמלו (אפשר לקבל ללא תשלום
עצים למדורה בחניון)

אם כבר קמפינג – אז עשו זאת ברגוע, בסגנון של "טיול כוכב". המתכון:
יוצאים בחניון לילה מפנק הטובל בנוף יפהפה, וביומיים-שלושה הקרובים יוצאים לטיול קצרים, קלילים ומהינים שמתאימים לכל המשפחה. והפעם: לילות חווייתיים בגן לאומי תל ערד, וים של טיולים בסביבה

זה יקרה לאט - אבל בטוח: לפתע תבחינו שמהו חסר לכם. וה"משהו" הזה הוא האמירה הנצחית "משעמם לי". כמו קסם בלתי מוסבר, האמירה הזו נעלמת לפתע מאוצר המילים של הילדים, ומותרה מאחור ואקום נעים שמתמלא במהרה בחיוכים סקרניים ובפרצי חדווה מפתיעים. אז רגע, האם אלו אותם ילדים שאיתם יצאתם מהבית רק לפני שעות ספורות? כן, אלו אותם ילדים בדיוק. רק הנוף השתנה, השתנה והביא עמו חווה שתיחקק בזיכרון לתמיד. או לפחות עד לפעם הבאה שתצאו לקמפינג...ואם כבר קמפינג – אז עשו זאת ברגוע: בסגנון של "טיול כוכב". מה זה אומר? תופסים חניון לילה מפנק במיוחד, הטובל בנוף יפהפה, וביומיים-שלושה הקרובים פשוט יוצאים לטיול קצרים, קלילים ומהנים שמתאימים לכל המשפחה. ובעוד יומיים-שלושה ימים, תחזרו הביתה אחרת. באחריות.

חוות משמר הכרמל: לינה פלוס טיול

יש מקומות שאתם מגיעים אליהם ומיד שואלים את עצמכם: "איך לא הכרנו את הממתק הזה?" חוות משמר הכרמל היא בדיוק מקום מהסוג הזה. לכאן חוזרים שוב ושוב, כי עם מקום מנצח לא מתווכחים.

אז מה מחכה לכם? תצפיות נפלאות על רצועת החוף במערב, טובלות בירוק הירוק הזה של יערות הכרמל, שעוטף את החווה מכל עבר. כאן, גבוה מעל נחל אורן, ניצב מבנה נושן, ששוקם לפני כמה שנים והיום הוא משמש מרכז טיולים, ולידו מצפור מרשים בשם מצפור הנוטרים. טוב לדעת – רשות הטבע והגנים חנכה בחוות משמר הכרמל שביל טיול – הלוא הוא שביל החלוצים.

ומה עוד? כמובן, כאן ממתין לכם חניון לילה מיוחד וגדוש באווירה. מה מיוחד? לינה בלב יער, מול יער, לצד יער, ועם זאת במרחק קצר יחסית ממרכז הארץ. וחוף מזה, מתי הייתה הפעם האחרונה שהתעוררתם לציוץ הציפורים ויצאתם לשיטוט גדוש גילויים בלב יער?

פרטים על חניון הלילה חוות משמר הכרמל:

דרגת קושי: קלה, מתאימה גם למשפחות עם פעוטות.

קחו את הזמן: משעה עד חצי יום.

כניסה: בתשלום (כניסת יום ללא תשלום).

הגעה: החווה על כביש 721. מכביש 4 פונים מזרחה בצומת אורן לכיוון קיבוץ בית אורן. בעיקול הכביש במחצבות קדומים פונים לפי השלט לחוות משמר הכרמל.

מסלול - יום ראשון

שביל החלוצים בכרמל

כאמור, רשות הטבע והגנים חנכה בחוות משמר הכרמל את "שביל החלוצים". רוצים להגדיל אתם מוזמנים לשלב אותו במסלול ארוך ומגוון יותר שמתחיל באנדרטה לנספים באסון הכרמל ומסתיים ב"חניון האגם". זהו מסלול חד-כיווני באורך כ-3 ק"מ, מומלץ בכל עונות השנה. מהאנדרטה יש תצפית מרשימה על מרחבי הכרמל. משם יורדים בשביל מסומן בשחור במדרון גדוש צמחייה נמוכה לעיקול כביש 721, ומגיעים למחצבות קדומים. ככל הנראה המקום שימש מחצבה בתקופה הביזנטית, ומומלץ להציע לילדים לחפש את סימני החציבה הרבים. הם ממש ייגעו בידיהם בעבר הקדום. מנקודה זו מטפסים לחוות משמר הכרמל (בעבר היא כונתה חורבת שלאיה). סביבה נתגלו מחצבות קדומות, בורות מים, בתי בד וגתות, וטרסות חקלאיות. באתר עצמו נתגלו מבנים עתיקים וגם היסטוריה עשירה.

מכאן מתלכדים עם "שביל החלוצים" (אורכו כ-500 מטרים בלבד). השביל מוקדש לזכרו של הטייס אסף רמון, בנו של אילן רמון, האסטרונוט שנספה בהתרסקות מעבורת החלל "קולומביה" ב-2003. בסופו יורדים בשביל מסומן בירוק לנחל אורן, חוברים לשביל אדום וצועדים במורד הנחל עד אגם יפהפה ולצידו שרידי בוסתן. זהו מקום קלסי לפיקניק ינוח או סתם לבריחה מהעולם. משם הולכים לנקודת הסיום ב"חניון האגם".

דרגת קושי: קלה, מתאימה למשפחות.
קחו את הזמן: 2-3 שעות.
כניסה: ללא תשלום.

הגעה: לאנדרטה: מצומת אורן (כביש 4) עולים מזרחה בכביש 721 לבית אורן ופונים ימינה כ-300 מטרים לפני הכניסה לקיבוץ בית אורן.

שמורת טבע נחל מערות

גם טיול בטבע, גם גילוי מאובנים בני מיליוני שנים, גם תצפיות נוף משכרות וגם מפגש עם האדם הקדמון – אם זו לא נוסחה מנצחת, מהי נוסחה מנצחת?
שמורת טבע נחל מערות מציעה מסלולי טיול מודולריים לכל חשק, רצון ויכולת. בראש ובראשונה לכו ב"שביל האדם הקדמון" (כ-45 דקות), ותבינו מדוע המקום הוכרז אתר מורשת עולמית. מסלול קצר זה חולף ליד ובתוך מערות שבהן התגלו ממצאים מימי האדם הקדמון, ובאחת אף התגלו דמויות של משפחת קדמוני. במערה אחרת, עמוקה ומסתורית, מוקרן מיצג אור-קולי מהפנט על חיי אבותינו הקדמונים. אל תחמיצו!
חובבי הנוף ילכו בשביל שנקרא "השביל הבוטני". זהו מסלול מעגלי (2-3 שעות) בסימון שבילים כחול, ובו יתגלו לכם נופים מרהיבים וצמחייה מגוונת. המסלול מתאים לילדים חובבי לכת והוא מתאים במיוחד בחורף ובאביב. אם אתם מחפשים טיול קצר יותר, לכו על "השביל הגיאולוגי" (כשעה), ותנו לילדים לחפש (ולמצוא) מאובנים בני מיליוני שנים חקוקים בסלע. כל השבילים משולטים ומסומנים היטב בשטח ובדפדפת המידע שמקבלים בכניסה לשמורה.

דרגת קושי: קלה, מתאימה למשפחות.
קחו את הזמן: 3-4 שעות.
כניסה: בתשלום.

הגעה: על כביש 4 (כביש תל אביב-חיפה הישן), כ-8 ק"מ מצפון לצומת פורידיים.

מסלול - יום שני

כפר האומנים עין הוד

קיבלתם יותר מדי טבע לנשמה בימים האחרונים? אז למה לא לתבל אותו באומנות? במרחק לא רב מחוות משמר הכרמל שוכן כפר האומנים עין הוד. הכפר משופע בגלריות מרתקות, בסמטאות ציוריות, במבני אבן מעוררי השראה, בפסלי חוצות מקסימים, בבתי קפה חמודים וגם בהפתעות. פה נמצא מוזיאון ינקו דאדא, ובו מתחם מיוחד לילדים יצירתיים ("מעבדאדא") וכן גלריה מרכזית שמציגה מבחר מיצירותיהם של אומני הכפר. גם אם כבר ביקרתם כאן, תמיד טוב לשוב. בשביל הנשמה, אתם יודעים.

דרגת קושי: קלה, מתאימה למשפחות.
קחו את הזמן: 2-3 שעות ויותר.
כניסה: ללא תשלום.

הגעה: מכביש 4 יוצאים מזרחה לכביש 7111 ונוסעים לפי השלטים.

מערות אצבע

יש מערות ששווה לטפס אליהן ולו בהתנשפות קלה. כזאת היא מערת אצבע שבכרמל, הדורשת מעט מאמץ כדי להתענג על חלליה המסתוריים. הדרך להגיע אל כל הטוב הזה היא לחנות בחניון מסודר לצד נחל בוסתן, לחפש שביל סימון שחור ולטפס דרומה, לצד חורש ים תיכוני צפוף. ככל שמטפסים כך מתגלים נופיו המרשימים של מערב הכרמל ומישור החוף. ואז, בלי שום הכנה מראש, נגלית המערה. צורתה הפנימית היא כצורת אצבע בעלת שלושה מפרקים. מדליקים את הפנס ומתחילים לחקור את קרביה. כיף גדול!
מכאן אפשר לרדת חזרה לרכב באותה דרך או ללכת במסלול מעגלי מלא (כ-2.5 ק"מ), המטפס על רכס אצבע ומספק עוד נופים נפלאים נוספים.

דרגת קושי: בינונית, מתאימה למשפחות עם ילדים מגיל 5. מומלץ להצטייד בפנס.
קחו את הזמן: 2-3 שעות.
כניסה: ללא תשלום.

הגעה: מכביש 4 פונים מזרחה לכביש 721 ולאחר כמה מאות מטרים מחנים את הרכב בחניון משולט מדרום לכביש.

מסלול - יום שלישי

שמורת טבע חוף דור - הבונים

ברוכים הבאים לרצועת החוף היפה ביותר בישראל. על טעם וריח בהחלט אפשר להתווכח, אבל שמורת דור-הבונים מציגה לראווה את החוף הכי שווה בארץ. במקום נמתח שביל טיול והוא חולף על פני כמה מן האתרים הבולטים בשמורה. תחילתו במפרץ הצדפים הציורי, משם הוא ממשיך דרומה אל ספסל רומנטי להפליא ומגיע אל "המערה הכחולה", הפעורה בין סלעי הכורכר ומתוכה שוצפים גלי ים בצבע טורקיז. הילדים שלכם ישתוללו מהתלהבות. אולי גם אתם, בעצם. השביל ממשיך בין רכסי כורכר ומפראונים חבויים, שנראים כאילו נלקחו מסרטים על איים בודדים. כל הדרך גדלה ליד החוף. צמחייה מגוונת על פריחתה הנהדרת בימי האביב. בהמשך מגיעים למחצבות קדומות אל מול שרידי אונייה טרופה. פעם היא טבעה כאן, ומאז היא מציצה בין גלי הים. סרט, כבר אמרנו?

דרגת קושי: קלה, מתאימה למשפחות.
קחו את הזמן: משעתיים עד חצי יום.
כניסה: בתשלום. במקום פועל חניון לילה פופולרי.

הגעה: בצומת הבונים בכביש 4 פונים מערבה למושב הבונים ומשם נוסעים לשמורה לפי השלטים.

שמורת טבע חי-בר כרמל

אם עדיין לא ביקרתם במקום המיוחד הזה, זאת ההזדמנות שלכם לכפר על כך. למעשה, החי-בר יוצר צדק היסטורי (או זואולוגי). הוא מוקדש לגידול בעלי חיים בסכנת הכחדה או בעלי חיים שנכחדו מהאזור, ולהשבתם לטבע. זה נשמע רשמי ומדעי, אבל בביקורכם שם תפגשו בלב נוף דרמטי גרעיני רבייה של מינים כגון היחמור הפרסי ואייל הכרמל, וגם של נשרים ועופות דורסים. בקיצור, זאת ההזדמנות שלכם לצפות מקרוב בבעלי חיים נדירים, מרתקים ואצילים, וגם ללמוד על סיפור השבתם אל הטבע. אל תוותרו על ביקור בכלובי האקלום של הנשרים – גם הם עופות דורסים בסכנת הכחדה.
אחת מנקודת התצפית היפות בשמורה צמודה למתחם הנשרים. מכאן נראה היטב נחל גלים, המתחתך בכרמל ומתפתל לים דרך חורש ים תיכוני סבוך. זהו יופי של מקום לסלפי מנצח. תוכלו לשתף עם החברים שיושבים עכשיו במשרד...

דרגת קושי: קלה, מתאימה למשפחות.
קחו את הזמן: 1-2 שעות.
כניסה: בתשלום. שימו לב: בחודש אוגוסט השמורה פתוחה למבקרים כל יום. בשאר השנה האתר פתוח בשבתות ובחגים בלבד.

הגעה: כ-300 מטרים מדרום לכניסה לאוניברסיטת חיפה, על כביש 672 (חיפה-עוספיה). הפנייה מול חורשת הארבעים.